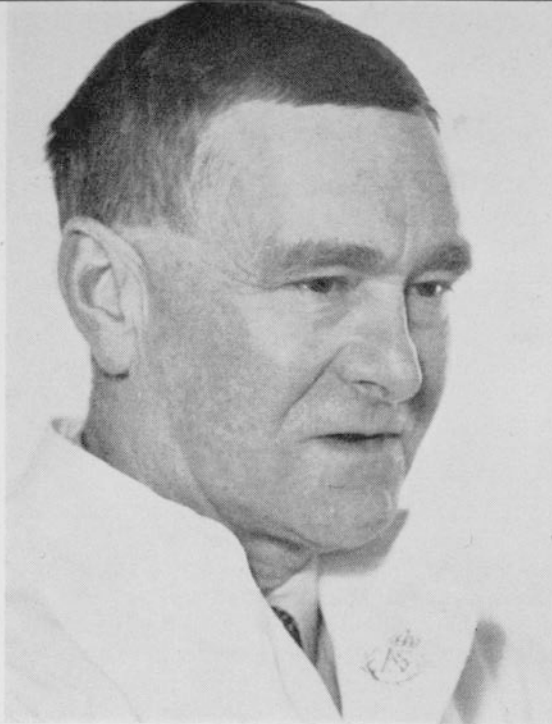

Torsten Gordh

Pionjären

Grundaren

**ANESTESIOLOGI
SOM
SPECIALITET**

Byggde
med klokhet
och omdöme

Han hade varit i det allra bästa sällskap

AQUA ALUMNI MEETING 1939

William Cassels • Virginia Apgar • Harvey Slocum • Allen Conroy • Ivan Taylor
Barney Sicar • Digby Leigh • Hubert Hathaway • William Neff • Torsten Gordh
Emery Rovenstine • Ralph Waters • Maurice Seevers

Torsten Gordhs viktiga beslut

Vilken väg ska jag ta?

Det beror på vart du ska!

Vet inte!

Då spelar det ingen roll!

Men, Torsten visste vilken väg han skulle ta...

A photograph of a small white rowing boat with two people on a calm blue lake under a clear sky. The boat is in the center of the frame, and the water is still, reflecting the boat and the sky. The background shows a distant shoreline with trees and a clear blue sky.

*när han startade
anestesi seglatsen*

Utbilda och Träna

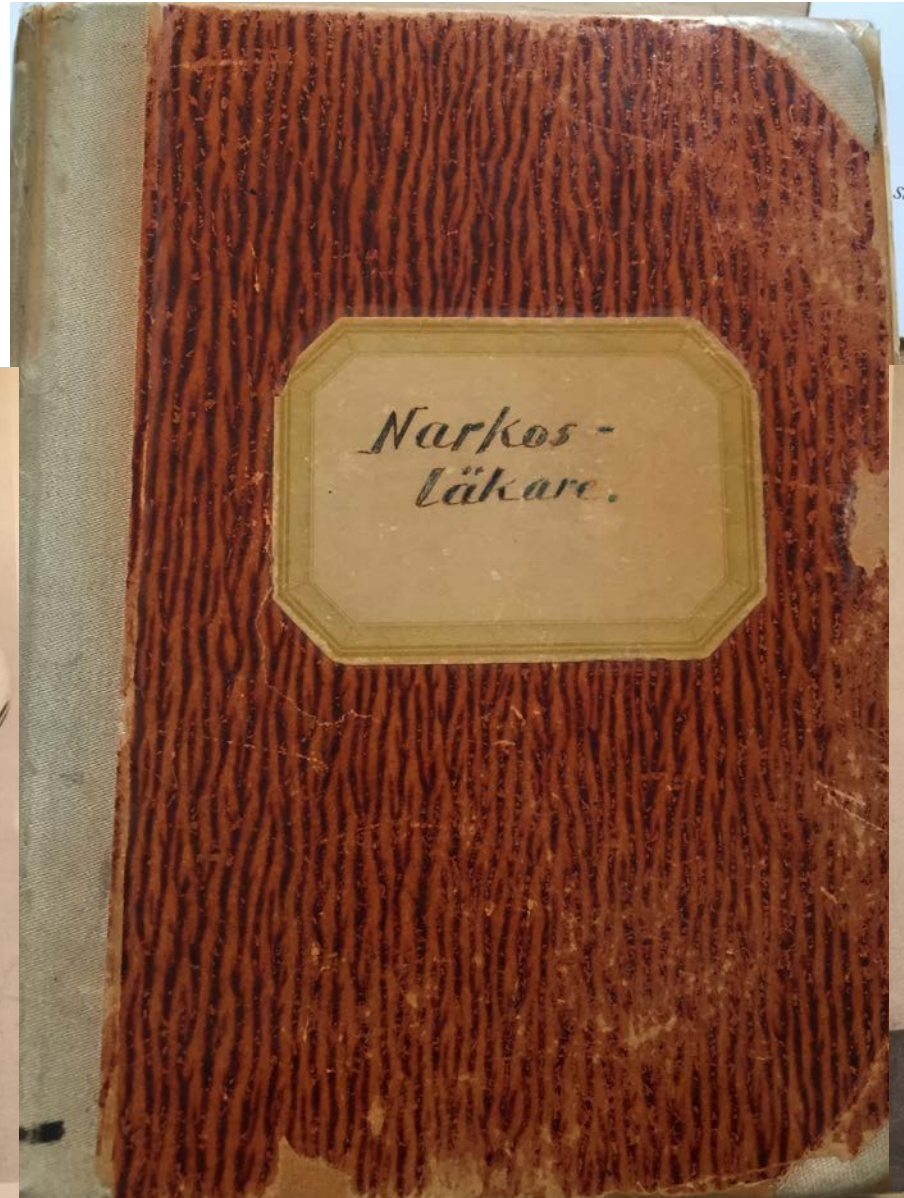
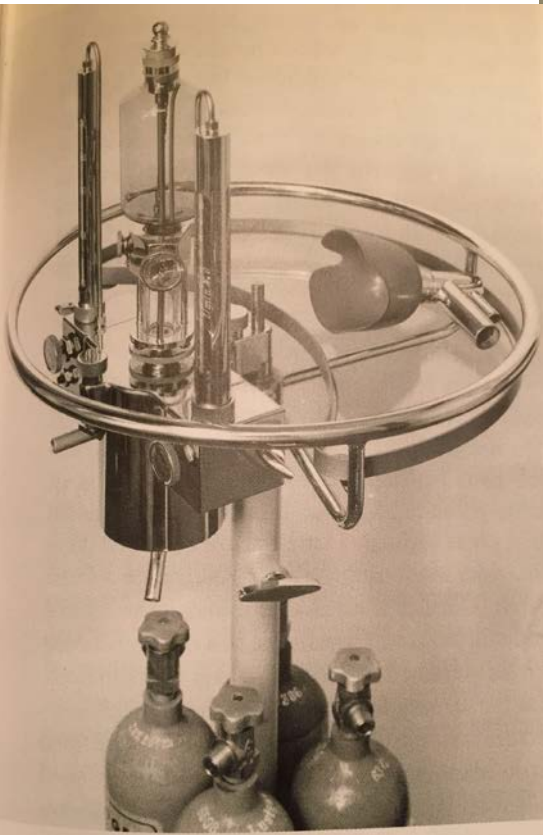
Bilda en Förening

Etablera en
Tidskrift

Utveckla vetenskapen

Utbilda och Träna

AGA Narkosapparat 1943

AGA Narkosapp med Spiropulsator

Utbilda och Träna

1940.

Clarence Malenmäki, Vänersås 27/5 - 3/5
Lennart Kivi, Stålm 18/9 - 2/10
Nils Olof Kreete, Stålm 7/10 - 2/11
A. Bergström, Växjö 10.12 - 21.12
Nils Svanberg, Falun 10/12 - 23/12
2/1 - 10/1 - 1941

Evo Turpeinen, Helsinki 5/3 - 19/3 1941.

~~Jäger Luedberg~~

Heikki Kalliala, Munkkiniemi.

Kjell Lammifur 2/7 - 31/7; 15/10 - 15/10
Karl Landon 4/9 - 30/9
Svend Bergzin 22/9 - 4/10 - 24/12 1942
Förädl. som rekommendat. 24/12 - 6/1

Jäger Luedberg 1/6 - 15/9
Förädl. som 3:e del. (rekommendat) 16/7 - 20/8.

Rudolf Ullmark $15/11 - 41 -$
 Uno Rentyöf $22/12 - 41$
 Toke Lindin

1942.

Bengt Sylvén $16/1 -$
 22/1. Tak för Vårdning. E. Tina Mørch.
 Thore Gabriel $1/2 1942 -$
 Nils Bergstrand $15/1 1942 - 15/3 - 42$
 L. S. Hallén $8/4 - 42 - 8/10 42$
 Yrjö Järn Jottket $21/5 - 42 - 11/6 - 42, 8/10 -$
 Elvira Almer $3/8 - 15/8 - 42$
 (månadslön av en annan kvinna.)
 A. Bergstrand $1/2 - 31/21 15/9 - 15/11 - 1942$
 P. A. Villqvist $8/9 - 31/9 - 42; 19/1 - 31/1 - 43; 24/2 - 14/3 - 43$
 Ellen Rönked. Antarkas. Svithöjning $8/9 - 42$
 Gunnar Ross Lärarettet, Lundskolan $7/9 - 19/9$
 Eric Thulin $1/10 - 42$
 Gunnar Sahlström $10/10 - 42 - 10/12 42$

Hoopandbock $21/9 - 30/11 42 - 11 - 21/12 - 1/1 - 10/10, 1/11 42 -$
 20/12 42.
 Kirsten Aikens Aerkis Denmark $17/11 - 42$
 Gunmar H. Kämihjelm $1/11 - 42 - 21/11$
 Helmer Andersson $2/11 - 42 -$
 Tore Ekström $15/12 - 42$
 Eric Nilsson, Lund $7/11 - 42 - 18/1 - 43.$

1943:

Toke Lindin $1/1 - 43.$
 A. Bergstrand $14/1 - 43$
 E. Wessén $19/1 - 43$
 Ann Sjöman $11/2 - 43$
 W. Sjöfeldt, Orbro Karantén $3/5 - 8/5 - 43$
 Hans Mylén, Olo. pt. Stockholm $5/5$
 Anne W. Ljung $26/5 - 12/6$
 L. Larin $26/5 - 14/6$
 Anna Bergström, Piteå $10/9 - 43$
 + Toke Sjöman Landhems $14/9 43.$
 Karl E. Kleustein $1/10 - 43.$
 Eric Nilsson Lund $1/10 - 43.$
 Anders Wälander $14/10 - 43$
 + Margareta Sjöman, Allm. sjukhus, Lund

En speciell historia tidigt 1990-tal

Trier-Mörck

Utbilda och Träna

Rudolf Ullmarz 15/11 - 41 -

Urs Rentzhoj

22/12 41

Joske Ludvig

1942.

Bengt Nyvén 16/1 -
22/1. Tak för Vårdning. L. Trine Mørk.

Storogabell 1/2 1942 -

Urs, Dreygaard 15/1 1942 - 15/3 - 42

h. S. Hallén 5/4 - 42 - 8/10 42

Yorbyän Goffhet 2/15 - 42 - 11/6 - 42, 8/10 -

Elvén Almer 3/8 - 15/8 - 42

(matros almer. i hus qm. kvin.)

A. Uggstæed 1/2 - 31/21 15/9 - 15/11 - 1942

P. A. Villagård 8/9 - 21/9 - 42; 19/1 - 31/1 - 43; 27/2 - 14/3 - 43

Ellen Brunkel. Ant. all. as. d. v. ö. p. i. g. 8/9 - 42

Anna Ross Linderström, Landshöv. 7/9 - 19/9

Eric Thulin 1/10 - 42

Gunnar Sjöström 10/10 - 42 - 11/12 42

Hoopendock 21/9-30.11-42. 11-21/12 1/1-10/43, 1/10 44-
20/12 45. 17/11-42
Hilsten Aiken, Aarhus Denmark
Gunnar H. Kämihjelm 1/11 - 42 - 21/12
Helmer Carlsson 2/11 - 42 -
Tore Elstöm 11/12 - 42
Eric Nilsson, Lund 7/11 - 42 - 18/1 - 43.

1943:

Joske Ludvig 1/1 - 43.

A. Uggstæed 14/1 - 43

P. Uggstæed 19/1 - 43

Anna Larsson 1/2 - 43

W. Sjöfeldt, Örebro län 3/5 - 8/5 - 43
Karl Nyberg, Öst. p. Stockholm 5/5

Anna Linderström 26/5 - 12/6

L. Larsson 26/5 - 14/6

Anna Uggstæed, Piteå 10/9 - 43

† Torgsten Landshöv. 14/9 43.

Karl G. Klevenstein 1/10 - 43.

Eric Nilsson Lund 1/10 - 43.

Rudolf Wälander 14/10 - 43

† Margareta Sjöström, Allm. sjukhus, Lund

Utbilda och Träna Bedside förstås

Det blev alla besökares uppgift att sprida kunskapen.

Efter en tid kom flera fasta tjänster inom landet för anesthesiologi.

De första 25 var:

. Karolinska Sjukhuset	Torsten Gordh	(1940)	1946
. Lunds Lasarett	Eric Nilsson	(1945)	1949
. Sahlgrenska Sjukhuset	K G Dhunér		1949
. Sabbatsbergs Sjukhus	Olle Friberg	(1943)	1951
. Malmö Allm. Sjukhus	Olle Lundskog	(1947)	1951
. Västerås Lasarett	Curt Lindström	(1950)	1951
. Borås Lasarett	Åke Bauer		1951
. Sahlgrenska Sjukhuset	Kjell Stenberg		1951
. Barnsjukhuset,	Göran Haglund	(1950)	1951
. S:t Görans Sjukhus	Otto von Dardel	(1951)	1952
. Helsingborgs Lasarett	Svante Lindell	(1947)	1953
. Centralsjukhuset Linköpi	Heino Meritz		1953
. Kristianstads Lasarett	Hanna Nordström		1954
. Kungl. Serafimer Laz	Bendt Eyrich	(1950)	1955
. Kalmar Lasarett	Elisabeth Krantz		1956
. Danderyds sjukhus	Per Erik Wiklund		1955
. Norrköpings Lasarett	Alexander Erwin		1955
. Ängelholms Sjukhus	Elisabeth Berg		1955
. Regionsjukhu Örebro	Bertil Löfström		1956
. Centrallasare Karlstad	Gerd Grumstedt		1956
. Falu Lasarett	Stig Dahl		1956
. Umeå Lasarett	A-M Thorn-Ahlqvist		1956
. Akademiska ,	Martin Holmdahl	(1954)	1957
. Gävle Lasarett	Erik Vinnars		1957
. Uddevalla Lasarett	Olof Oljelund		1957

Sedan kom Matts Halldins

Narkos och Bedövning, 1958

-en fin bok som betytt mycket

Nilla undervisar

Agent or method used	1946 (%)	1957 (%)
Ether.....	18.2	2.5
Intravenous anaesthesia.....	35.0	45.7
Spinal anaesthesia.....	45.5	37.4
Local anaesthesia.....	27.2	14.3
Muscle relaxants.....	0	36.7

Läkartidningen, 1974

Senare

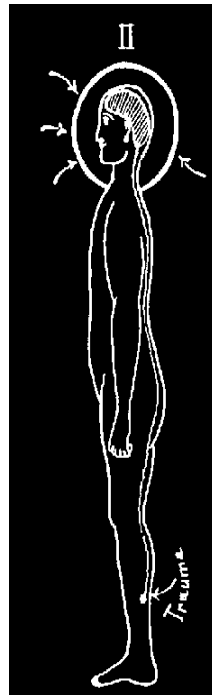
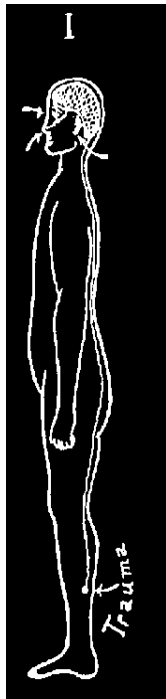
Halotan och de andra

Neurolept I och II

Kombination

Generell-Reg/Lok

Crile's Theory of Anoci-Association, 1912

Tidiga tankar om stressfri anestesi som var med från början i svensk anesthesiologi

Idag mäts betydelsen av att blockera all afferent kirurgisk impulstrafik för att reducera centralnervös aktivering och sena negativa kognitiva effekter av anestesi

Undervisade och spred verksamheten i landet men...

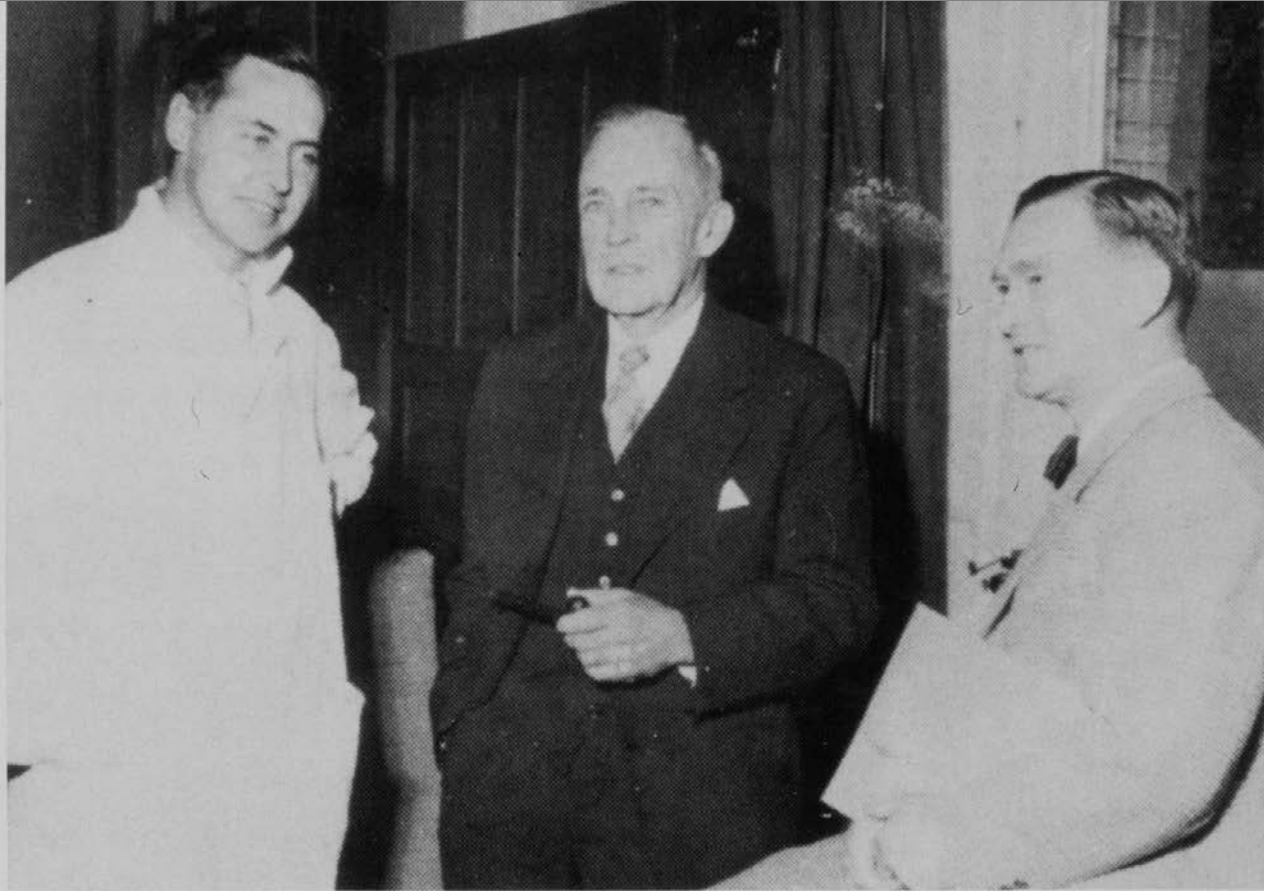

Figure 3. Ralph Waters with two of his residents, Eric Nilsson (left) and the author. This photograph is from Waters's only visit to Sweden, at the meeting of the Swedish Society of Anesthesiologists, Lund, 1950.

...en stor utmaning var nu att
Etablera specialiteten

Bilda Förening och Etablera specialiteten Hand i Hand

Vad	När	Antal deltagare	Anmärkning
Svenska Narkosläkarklubben	1946 våren 1947 hösten 1947 våren 1948	16 (flertalet kirurger) 22 (flertalet kirurger och 2 danskar) 28 (flertalet kirurger) 29 (varav 10 anestesiologer)	Konstituerande möte därefter vår/höst Stadgar antogs Xylokain presenterades
Svensk Anestesiologisk Förening	våren 1950 hösten 1951 framåt mitten 1950 talet	16 anestesiologer "Narkos och Bedövning" blir Anestesiologi Utbildn program (3 år + 1 sedan 3 år + 2) Svenska Läkarsällskapets sektion för Anestesiologi och egen förening SAF	Sektion Sv Kir För (Krav 20 spec + fack) Sv Anestesiologförbundet – stadgar

(Parallellt Nordisk Anestesiologisk Förening, NAF, första mötet i Oslo 1950 och andra mötet i Stockholm 1952)

Föreningsaktiviteten utvecklades nationellt, skandinaviskt och internationellt

Sv För för Anest och Iva, SFAI 1989/90
2009

> 1 600 specialister (2014)

5 årig spec utbildning därefter sub
spec utbildning
Post grad prg och Fellowships
Många delsektioner i SFAI
med avancerat utbildn prg
Avancerade skandinaviska kurser
European Diploma

Etablera Tidskrift

Några hållpunkter

1. Torsten Gordh,
NAF mötet,
Stockholm 1952

Henning Poulsen fick nyckelroll och konstaterade gott ekonomiskt stöd.

Livlig diskussion

Slutsats: Inte tillr. vetenskaplig akt.

2. Förberedde och tog på nytt upp frågan på mötet i Köpenhamn-54

Henning P fortf. säker ekonomi och drev att tidskriften skulle bli av nu.

Igen livlig disk.

Slutsats: Fortf. inte moget

3. Henning P drev på inför NAF i Helsingfors -56
Eero Turpeinen var då NAF pres
Livlig disk i GF

Men nu: Ok Giv ut

Etablera Tidskrift

Äntligen – men alla var eniga att processen varit nödvändig och att uppskovet med inrättande av tidskriften varit av stor betydelse.

Ett Tidskriftsmöte november 1956 i Göteborg konstaterade:

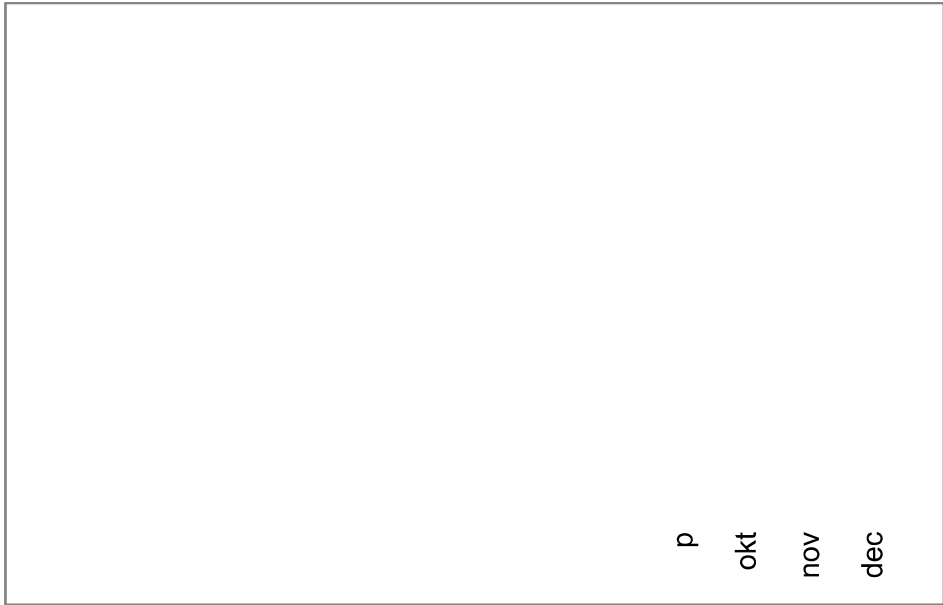
1. Namn: Acta Anaesthesiologica Scandinavica
2. Språk: engelska
3. Ägare: NAF (sedermera SSAI)
4. Ekonom: Skild från NAFs

Första Acta redaktionen valdes:

Eric Nilsson Editor-in-Chief

Henning Poulsen och Björn Ibsen Assistent Editors

Editorial Board: Ole Secher, Eero Turpeinen, Ivar Lund och Olle Friberg

Actans volym 1 utkom hösten 1957

Snart visades att det planerade omfånget av tidskriften var för litet.

Prenumeranter 2014

10 277

varav

5 302 Skandinaviska (SSAI)

4 975 institutioner Globalt

**Postural Circulatory and Respiratory
Changes during Ether and
Intravenous Anesthesia**

**AN EXPERIMENTAL ANALYSIS OF THE SIGNIFICANCE OF
POSTURAL CHANGES DURING ANESTHESIA WITH
SPECIAL REGARD TO THE VALUE OF THE
HEAD-DOWN POSTURE IN
RESUSCITATION**

BY

TORSTEN GORDH

STOCKHOLM 1945

Brev från Virginia Apgar i augusti 1946

The high point of the East~~er~~ meeting this year in Madison, I think, was the pride Dr. Waters took in the completion of your monograph. May we all share in it?

With best regards to your wife, who must be nice if you

married her,

Sincerely,

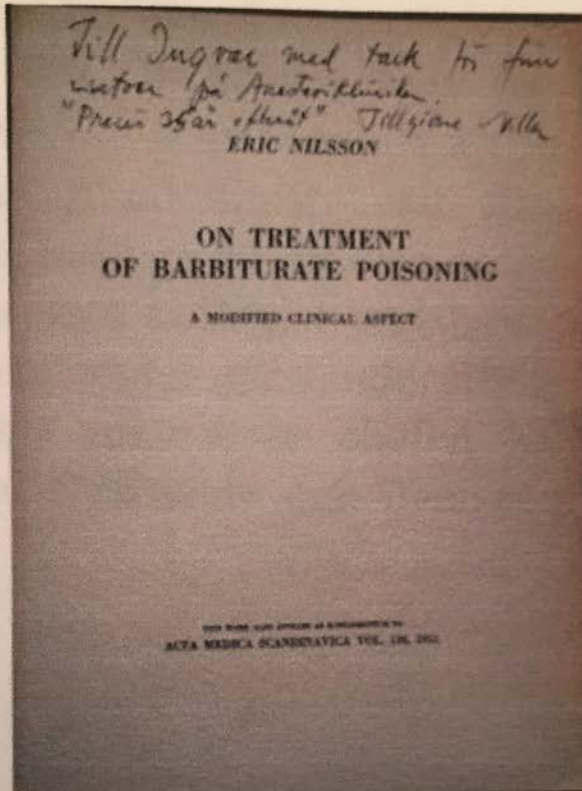
Virginia Apgar

P. S. Obviously, my secretary did not type this. ☺ VSA:

**Prestationen uppmärksammades internationellt
Den vetenskapliga utvecklingen var igång**

mannen där sommedelstörning var
t fridfulla Lund. Nilla visade att den
ggningen beaktade understödet av
etandet var sänkt hos patienten.

r
e
r
t
l
-
r

Nillas avhandling
1951

En annan viktig tidig avhandling som blev uppskattad internationellt och som på något sätt kopplats till den begynnande intensivvården.

Den vetenskapliga utvecklingen av specialiteten fortsatte

En speciell utvikning!

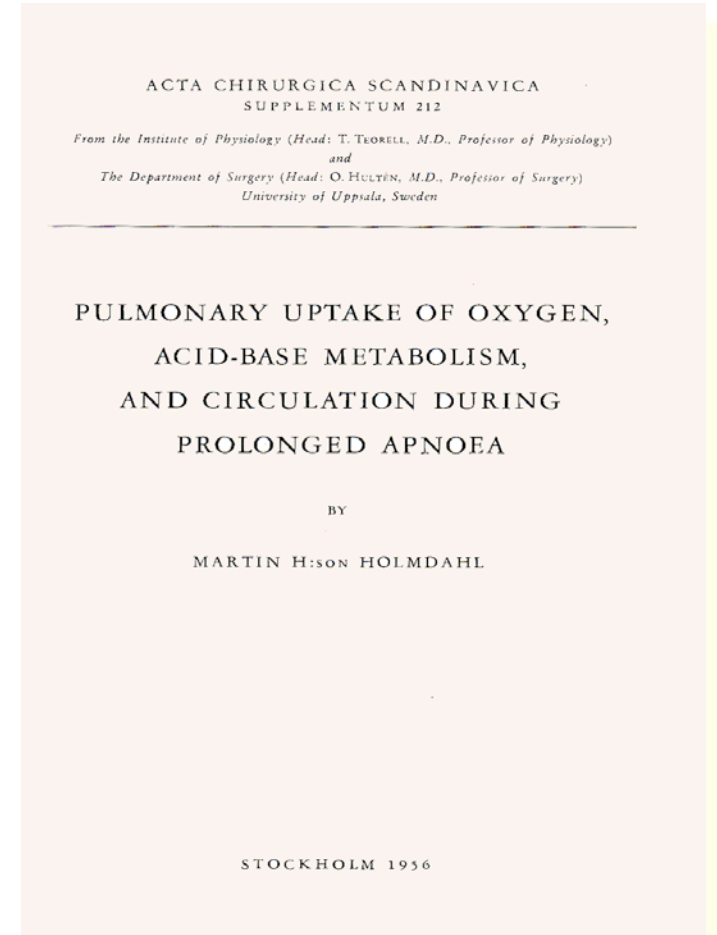
Den anesthesiologiska utvecklingen i Uppsala kom igång relativt sent.

Kirurgerna tvivlade och ville hålla kvar kontrollen.

Men 1952 kom förfrågningar till Anestesiologförbundet och snart var man igång. Först Ann-Marie Ahnlund 1953/54 och sedan Martin H-son Holmdahl.

Martin Holmdahls position som chef på Uppsalakliniken skulle få en mycket stor och viktig betydelse. Martin var skolad i basal medicinsk vetenskap.

Han kom att bli en tidig drivkraft för den akademiska förankringen av anesthesiologin.

Resan från konst och hantverk till avancerad klinik-pedagogik-vetenskap

Tog sin tid

Engagerade många

Tillsammans har en fantastisk specialitet bildats

Starka ledare som också lyfte
andra för att få resultat

Fig 1. Sveriges 3 första professorer i anesthesi från vänster; Torsten Gordh i Stockholm, Martin H:son Holmdahl i Uppsala och Eric Nilsson i Lund.

Internationella relationer prioriterades

John W. Severinghaus

Martin, 2008

Ok
Guys and
Dolls

Ledare lyfter andra

Hur blev det?

Ralph Waters följde upp i brev 1952